

Uniwersytet Rzeszowski
Dziekanat Kolegium Nauk Medycznych
ul. mjr. W. Kopyto 2a, 35-959 Rzeszów
tel. +48 17 872 11 07
e-mail: dziekanatem@ur.edu.pl

Uniwersytet Rzeszowski
Kolegium Nauk Medycznych
Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej
Program Praktyk Zawodowych
Rok akademicki 2022/2023
Kierunek: Wychowanie fizyczne

Praktyka zawodowa jest integralną częścią trzyletnich studiów licencjackich i dwuletnich studiów magisterskich wychowania fizycznego. Stanowi istotny element przygotowania zawodowego studenta do przyszłej pracy. Praktyka służy przede wszystkim do budowania własnego warsztatu pracy, poprzez weryfikację wiedzy teoretycznej zdobywanej w trakcie studiów, w szkolnej praktyce. Daje możliwość zdobywania osobistych doświadczeń zawodowych i kształtowania umiejętności dydaktyczno-wychowawczych. Praktyka pozwala też na ewaluację własnej drogi rozwoju zawodowego, przechodzenia od wiedzy do działania.

Program praktyk zawodowych zawiera: cele i zadania, efekty kształcenia w odniesieniu do wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, organizację i formy realizacji praktyk zawodowych i szczegółowy harmonogram realizacji praktyk zawodowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia. **1. Cele i zadania praktyk zawodowych:**

- tworzenie podstaw własnego warsztatu pracy w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej,

- poznawanie sposobów realizacji różnorodnych umiejętności rekreacyjno-sportowych i utylitarnych, □ poznawanie praktycznych sposobów realizacji założeń reformy systemu edukacji,
- dokonywanie pierwszych prób diagnozowania w wychowaniu fizycznym,
- zdobywanie wiedzy związanej z organizacją pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej na różnych szczeblach edukacji,
- uczenie się obserwowania lekcji i innych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
- doskonalenie w zakresie pisemnego przygotowywania lekcji oraz innych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, □ uczenie się prowadzenia zajęć,
- dokonywanie prób nawiązywania współpracy z rodzicami i innymi społecznościami szkolnymi,
- branie udziału w imprezach rekreacyjno-sportowych, zawodach i rozgrywkach, uczenie się organizacji szkolnych igrzysk sportowych, □ obserwowanie i prowadzenie zajęć z gimnastyki korekcyjnej,
- poznawanie pracy różnych agend szkoły: sekretariat, dyrekcja, zespół przedmiotowy nauczycieli wychowania fizycznego, organizacje i stowarzyszenia sportowe np. UKS.

W trakcie kolejnych praktyk zawodowych pożądane jest uzyskanie przez absolwentów następujących szczegółowych efektów kształcenia:

- **W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:**
 - a) B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki oświatowej oraz środowisko, w jakim one funkcjonują;
 - b) B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły, jak również program wychowawczo-profilaktyczny;
 - c) B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią;
 - d) D.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę oświatową;
 - e) D.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki oświatowej;

- f) D.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce oświatowej.
- **W zakresie umiejętności absolwent potrafi:**
- a) B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- b) B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- c) B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- d) B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- e) B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- f) B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk zawodowych;
- g) D.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów;
- h) D.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji;
- i) D.2.U.3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk zawodowych.

- **W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:**

- a) B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z innymi nauczycielami, w celu poszerzania swojej wiedzy pedagogiczno-wychowawczej;
- b) D.2/E.2K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z innymi nauczycielami, w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej, merytorycznej i metodycznej.

2. Organizacja i formy realizacji praktyk zawodowych

Praktyki zawodowe na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia realizowane są w trakcie 150 godz., w formie praktyki zawodowej wychowawczo-wdrożeniowej i praktyki zawodowej w szkole podstawowej. Natomiast praktyka zawodowa pedagogiczna na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia realizowana jest w trakcie 120 godz., w formie praktyki zawodowej w szkole ponadpodstawowej. Są to następujące praktyki:

A) Studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia:

- 1. **Praktyka zawodowa wychowawczo-wdrożeniowa w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej:** 2 tygodnie (semestr IV) – 30 godz.
- 2. **Praktyka zawodowa w szkole podstawowej:** 4 tygodnie (semestr V) – 120 godz.

B) Studia stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia:

- 1. **Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej:** 4 tygodnie (semestr III) – 120 godz.

Praktyki zawodowe na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia

I. Praktyka zawodowa wychowawczo-wdrożeniowa w szkole podstawowej

Praktyka zawodowa wychowawczo-wdrożeniowa w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej (30 godz.) jest realizowana na II roku studiów, w trakcie IV semestru. Opiekunem studenta w trakcie praktyki może być pedagog szkolny, psycholog szkolny lub nauczyciel świetlicy, posiadający stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego. W ramach praktyki student:

- a) poznaje specyfikę funkcjonowania szkoły podstawowej i ponadpodstawowej,
- b) obserwuje formalne i nieformalne grupy dzieci i młodzieży,
- c) poznaje zasady pracy nauczyciela wychowawcy, pedagoga szkolnego, nauczyciela zatrudnionego w świetlicy,

- d) uczy się sposobów rozwiązywania problemów wychowawczych i opiekuńczych na terenie szkoły,
- e) pełni rolę nauczyciela opiekuna – wychowawcy w trakcie wycieczek szkolnych, dyskotek, ognisk, wyjazdów do kina itp.,
- f) zapoznaje się z podstawowymi dokumentami szkoły,
- g) pełni rolę nauczyciela dyżurnego w trakcie przerw międzylekcyjnych,
- h) uczestniczy w posiedzeniach organów statutowych szkoły,
- i) prowadzi dokumentację praktyki.

Szczegółowe zadania merytoryczne praktyki zawodowej wychowawczo-wdrożeniowej w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz ich wymiar godzinowy są następujące:

- zapoznanie się ze statutem szkoły i jego charakterystyka – 1 godz.,
- koncepcja pracy szkoły – 1 godz.,
- regulamin ucznia – 2 godz.,
- regulamin rady pedagogicznej szkoły – 2 godz.,
- zapoznanie się z programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły – 2 godz.,
- analiza szkolnego zestawu programów nauczania, w tym programu wychowania fizycznego – 2 godz.,
- poznanie wewnątrzszkolnego systemu oceniania, w tym przedmiotowych zasad oceniania z wychowania fizycznego – 2 godz.,
- charakterystyka szkolnego systemu zapewniania jakości pracy szkoły oraz wewnętrznego systemu ewaluacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły – 2 godz.,
- obserwacje zajęć edukacyjnych – tzw. godzin z wychowawcą klasy – 2 godz.,
- poznanie dokumentacji pracy nauczyciela wychowawcy klasowego – 2 godz.,
- poznanie pracy wychowawczej, dydaktycznej i opiekuńczej nauczyciela pedagoga szkolnego – 2 godz.,
- asystowanie przy prowadzeniu zajęć w ramach świetlicy szkolnej – 3 godz.,
- pełnienie funkcji nauczyciela dyżurnego w trakcie przerw międzylekcyjnych – 3 godz.
- współpraca szkoły ze środowiskiem rodzinnym – 2 godz.
- współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym – 2 godz.

II. Praktyka zawodowa w szkole podstawowej

W trakcie praktyki zawodowej w szkole podstawowej (120 godz.) student:

- a) obserwuje czynności podejmowane przez nauczyciela – opiekuna praktyki, w toku prowadzonych przez niego zajęć, w szkole podstawowej,
- b) zapisuje obserwowane zajęcia w karcie obserwacji,
- c) zapoznaje się z metodami, formami i szczegółowymi tokami lekcji wychowania fizycznego w szkole podstawowej,
- d) poznaje sposoby wykorzystania oraz przygotowania do zajęć różnorodnych urządzeń i przyborów sportowych,
- e) uczy się sposobów oceniania uczniów w szkole podstawowej,
- f) analizuje działania związane z zapewnieniem uczniom bezpieczeństwa w trakcie zajęć ruchowych,
- g) asystuje nauczycielowi – opiekunowi praktyki w trakcie lekcji lub innych zajęć ruchowych,
- h) demonstruje ćwiczenia metodyczne związane z realizacją zadania głównego lekcji,
- i) prowadzi wybrane fragmenty lekcji lub innych zajęć rekreacyjno-sportowych,
- j) prowadzi całe lekcje wychowania fizycznego lub inne zajęcia ruchowe,
- k) pisemnie przygotowuje się do każdej prowadzonej jednostki metodycznej (konspekt, scenariusz zajęć),
- l) analizuje wymagania szczegółowe podstawy programowej wychowania fizycznego w szkole podstawowej,
- m) zapoznaje się z programem nauczania wychowania fizycznego w szkole podstawowej,
- n) analizuje szczegółowy roczny plan pracy dydaktyczno-wychowawczej dla klasy,
- o) poznaje przedmiotowe zasady oceniania z wychowania fizycznego,
- p) sędziuje i pomaga w organizacji szkolnych zawodów sportowych,
- q) poznaje metody diagnozowania sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego dzieci,
- r) prowadzi dokumentację odbywania praktyki (dziennik praktyk).

Praktyka zawodowa szkole podstawowej może być odbywana u nauczyciela wychowania fizycznego, który posiada stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego. Szczegółowe rozplanowanie 120 godzin praktyki jest następujące:

- obserwacja zajęć wychowania fizycznego w klasach I-III szkoły podstawowej – 10 godz.,
- asystowanie w zajęciach prowadzonych przez nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w klasach I-III szkoły podstawowej - 10 godz.,
- prowadzenie zajęć wychowania fizycznego w klasach I-III szkoły podstawowej – 10 godz.,
- obserwacja zajęć wychowania fizycznego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej – 10 godz.,
- asystowanie w zajęciach prowadzonych przez nauczyciela – opiekuna praktyki w klasach IV-VIII szkoły podstawowej - 10 godz.,
- samodzielne prowadzenie zajęć wychowania fizycznego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej – 30 godz.,
- udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych, zawodach sportowych, wyjazdach na pływalnię itp. – 20 godz.
- omawianie obserwowanych i prowadzonych zajęć, opracowywanie dokumentacji praktyki – 20 godz.

Praktyki zawodowe na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia

I. Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej

W trakcie praktyki zawodowej w szkole ponadpodstawowej (120 godz.), student:

- a) obserwuje czynności podejmowane przez nauczyciela – opiekuna praktyki, w toku prowadzonych przez niego zajęć w szkole ponadpodstawowej,
- b) zapisuje obserwowane zajęcia w karcie obserwacji,

- c) zapoznaje się z metodami, formami i szczegółowymi tokami lekcji w szkole ponadpodstawowej,
- d) poznaje sposoby wykorzystania oraz przygotowania do zajęć różnorodnych urządzeń i przyborów sportowych,
- e) uczy się sposobów oceniania uczniów w szkole ponadpodstawowej,
- f) analizuje działania związane z zapewnieniem uczniom bezpieczeństwa w trakcie zajęć ruchowych,
- g) asystuje nauczycielowi – opiekunowi praktyki w trakcie lekcji lub innych zajęć ruchowych,
- h) uczy się sposobów realizacji zajęć z edukacji zdrowotnej,
- i) demonstruje ćwiczenia metodyczne związane z realizacją zadania głównego lekcji,
- j) prowadzi całe lekcje wychowania fizycznego lub inne zajęcia ruchowe,
- k) analizuje wymagania szczegółowe podstawy programowej wychowania fizycznego w szkole ponadpodstawowej,
- l) zapoznaje się z programem nauczania wychowania fizycznego w szkole ponadpodstawowej,
- m) poznaje metody diagnozowania sprawności fizycznej, rozwoju fizycznego i aktywności fizycznej młodzieży w szkole ponadpodstawowej,
- n) analizuje szczegółowy roczny plan pracy dydaktyczno-wychowawczej dla klasy,
- o) poznaje przedmiotowe zasady oceniania z wychowania fizycznego,
- p) sędziuje i pomaga w organizacji szkolnych zawodów sportowych,
- q) prowadzi dokumentację odbywania praktyki (dziennik praktyk).

Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej może być odbywana u nauczyciela wychowania fizycznego, który posiada stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego. Szczegółowe rozplanowanie 120 godzin praktyki jest następujące:

- a) obserwacja zajęć wychowania fizycznego – 10 godz.,
- b) asystowanie w zajęciach prowadzonych przez nauczyciela – opiekuna praktyki - 10 godz.,
- c) samodzielne prowadzenie zajęć wychowania fizycznego – 60 godz.,

d) udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych, zawodach sportowych, wyjazdach na pływalię itp. – 20 godz.

e) omawianie obserwowanych i prowadzonych zajęć, opracowywanie dokumentacji praktyki – 20 godz.

Szczegółowy harmonogram praktyk zawodowych na studiach stacjonarnych

Rodzaj praktyki	Tryb studiów	Poziom studiów	Liczba godzin	Liczba tygodni	Zaliczenie (semestr)
1. Praktyka zawodowa wychowawczo-wdrożeniowa w szkole podstawowej i ponadpodstawowej	Studia stacjonarne	Studia stopnia I	30	2	IV
2. Praktyka zawodowa w szkole podstawowej	Studia stacjonarne	Studia stopnia I	120	4	V
3. Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej	Studia stacjonarne	Studia stopnia II	120	4	III

Szczegółowy harmonogram praktyk pedagogicznych na studiach niestacjonarnych

Rodzaj praktyki	Tryb studiów	Poziom studiów	Liczba godzin	Semestr realizacji	Zaliczenie (semestr)
1. Praktyka zawodowa wychowawcza wdrożeniowa w szkole podstawowej i ponadpodstawowej	Studia niestacjonarne	Studia stopnia I	30	IV	IV

2.	Praktyka zawodowa w szkole podstawowej	Studia niestacjonarne	I Studia stopnia	120	V	V
3.	Praktyka zawodowa w szkole ponadpodstawowej	Studia niestacjonarne	II Studia stopnia	120	III	III

2. System kontroli praktyk zawodowych

W trakcie trwania praktyki student jest kontrolowany przez nauczyciela akademickiego, który pełni funkcję koordynatora praktyki oraz nauczycieli akademickich, którzy wchodzi w skład Zespołu Doradczego ds. Hospitacji Praktyk Pedagogicznych. Po zakończonej praktyce, koordynator praktyki sprawdza dziennik praktyk wraz z oceną, którą student(ka) otrzymuje w Arkuszu Charakterystyki i Oceny Studenta/Studentki od nauczyciela wychowania fizycznego, u którego była realizowana praktyka.

3. Zaliczenie praktyki zawodowej

Zaliczenia praktyki – dokonuje koordynator praktyki z ramienia uczelni na podstawie:

- a) analizy sposobu prowadzenia dziennika praktyk,
- b) oceny, którą otrzymuje student od nauczyciela – opiekunka praktyki w szkole.

Pozostałe warunki zaliczenia praktyki reguluje Regulamin praktyk pedagogicznych w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

4. Ocena jakości praktyk zawodowych

Praktyki zawodowe realizowane przez studentów kierunku Wychowanie fizyczne na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia podlegają określonym procedurom oceny jakości ich realizacji. Należy tu wymienić następujące mechanizmy:

1. Student może realizować praktykę zawodową tylko u nauczyciela, który posiada stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, a więc jest to osoba posiadająca duże doświadczenie zawodowe w pracy pedagogicznej w szkole.

2. Nauczyciel może przyjąć tylko jedną osobę na praktykę – zapewnia to pełną realizację godzinowego harmonogramu praktyki – wyjątkiem jest tu praktyka zawodowa wychowawczo-wdrożeniowa w szkole podstawowej.
3. Student prowadzi dokumentację przebiegu praktyki tylko w specjalnym dzienniku praktyk opracowanym dla każdej praktyki.
4. Wszelkie zmiany w realizacji harmonogramu praktyki student musi zgłosić koordynatorowi praktyki.
5. Ocena za praktykę dokonywana przez szkolnego opiekuna praktyki jest wszechstronna i dotyczy wielu aspektów pracy studenta z dziećmi i młodzieżą.
6. Do oceny praktyki wykorzystywany jest specjalny arkusz charakterystyki i oceny studenta/studentki, w którym nauczyciel – opiekun praktyki w szkole potwierdza realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia – przewidzianych dla danego rodzaju i poziomu praktyki zawodowej.
7. W celu ewaluacji oraz podnoszenia jakości programu praktyk zawodowych studenci – po zakończeniu praktyki – wypełniają odpowiednią ankietę.
8. W każdym roku akademickim jest powoływany Zespół Doradczy ds. Hospitacji Praktyk Zawodowych na kierunku Wychowanie Fizyczne.
9. Członkowie tego Zespołu (nauczyciele akademicy) dokonują hospitacji wybranych studentów (studentek) w trakcie realizacji praktyk zawodowych i przygotowują arkusz hospitacji praktyk zawodowych.
10. Praktyka musi być realizowana zgodnie z Regulaminem praktyk pedagogicznych Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Zaopiniowano na posiedzeniu
Rady Dydaktycznej
Kolegium Nauk Medycznych
Uniwersytetu Rzeszowskiego
w dniu 2023-02-09 r.

Uniwersytet Rzeszowski
Dziekan
Kolegium Nauk Medycznych

dr hab. n. o zdr. Edyta Barnaś, prof. UR

Opracowanie
dr Krzysztof Warchoł, koordynator
Zespół Przedmiotowo-Dydaktyczny
Metodyki Wychowania Fizycznego
i Organizacji Praktyk Zawodowych

